

Zpravodaj

**Východočeské pobočky
České společnosti ornitologické
při Východočeském muzeu v Pardubicích**

- Úvodem
- Pozvánka na členskou schůzi 16. 3. 2024 v Pardubicích
- Zpráva o hospodaření VČP ČSO za rok 2023
- Vzpomínka na Láďu Jassa
- Panurus
- Kalendář ornitologických akcí 2024 ve východních Čechách

82 2024

ÚVODEM

Vážení přátelé,

zima je za námi. Vlahý únor poněkud předčasně zahájil proměnu ročních období, jejímž projevem je i sílící sbor ptačích zpěváků. Optimistická rána s kosí písní se rozeběhla z měst i do těch nejmenších vesnic, předvelikonoční postní muziku již opět tvrdí vrzání špačků i radostný hlas drozda zpěvného. Naše oči dychtící po návratu svěžích barev se začínají těšit z rašící zeleně a již brzy krajina rozkvetne i pod přívalem ptačích křídel. Nastává čas vtíravé elegance svatebního šatu bramborníčka černohlavého, blankytné záře vajec pěvušky modré i nazelenalé žlutě divokých housat. Cítíme vůni, která nám nedovolí sedět doma. Kouzlo zrození je třeba prožívat pod jarní oblohou, chudou na kosmické mlhoviny, ale o to bohatší na přízemní radosti. A před tím, než nám jaro opět až příliš rychle proteče mezi prsty, bychom měli svému okouzlení dobrodružným ptačím světem přidat i nějaký řád a smysl. Členství v České společnosti ornitologické i v naší pobočce skýtá řadu možností, jak se zapojit do ochrany ptactva prostřednictvím projektů občanské vědy i péče o cenné ptačí lokality. Ke vzdělávání, navazování kontaktů i sdílení zážitků slouží také pestrá nabídka ornitologických schůzí, vycházek, kurzů a táborů.

Každý z nás jednotlivě se může podělit se o svou radost z návratu tažných druhů prostřednictvím výrazně vylepšené internetové Faunistické databáze České společnosti ornitologické. V rámci ní najdeme na adrese avif.birds.cz/projects seznam specializovaných projektů zaměřených na konkrétní důležitá témata. Naše data poskytnutá ČSO mají sílu ptákům pomáhat, proto tuto možnost co nejvíce využijeme. Nyní, na počátku jara, je aktuální zejména sledování obsazenosti čapích hnízd a monitoring hnízdišť čejek chocholatých na orné půdě.

Věřím, že se nám společnými silami podaří u široké veřejnosti posílit poptávku po ochraně přírody, která se následně odrazí v zelenější legislativě i v hojnějších soukromých aktivitách vedoucích k ozdravení stavu české krajiny.

Každému z Nás přeji intenzivní jarní dny naplněné radostí a silou pomáhat měnit náš životní prostor k lepšímu.

Libor Praus

POZVÁNKA NA ČLENSKOU SCHŮZI

Rádi bychom Vás pozvali na jarní členskou schůzi Východočeské pobočky České společnosti ornitologické, která se uskuteční v sobotu **16. března 2024 v přednáškovém sále Východočeského muzea na zámku v Pardubicích**. Konkrétně se sejdem v přízemí budovy č.p. 2 na hlavním nádvoří.

PROGRAM SCHŮZE

Zahájení – 9:00

1. **Zprávy z pobočky** (M. Staněk, J. Hlaváček, J. Vrána)
2. **VVT 2023** (L. Petrilák)
3. **Vystoupení zástupce ČSO**

Přestávka

4. **Tematická část: Vodní ptáci**

- Mezinárodní sčítání vodních ptáků ve východních Čechách (P. Bergmann)
- Zajímavosti ze svitavských rybníků (J. Mach)

Přestávka

5. **Cestopis**

- Příroda a ptáci Amazonie – přednáška s videi (M. Polák)

Předpokládané ukončení schůze v cca 13:00.

Všechny přednášející prosíme, aby své počítačové prezentace ukládali v „bezproblémových“ starších formátech MS Office: **dokument word 97-2003 (koncovka .doc)**, **prezentace powerpoint 97-2003 (koncovka .ppt)**, **sešit aplikace excel 97-2003 (koncovka .xls)** a nebo ve formátu **pdf** (Acrobat). Vyvarujte se nových verzí MS Office (koncovky souborů .docx, .pptx, .xlsx) i souborů uložených ve formátu Open Office (koncovky .odt, .odf, .ods). Děkujeme za pochopení.

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ VČP ČSO ZA ROK 2023

Příjmy v roce 2023

Příspěvky: 32.700,- (zahrnuje podíl od ČSO za rok 2022)

Dary: 4.400,-

Prodej literatury: 6.144,-

Grant od Pardubického kraje na Panurus: 15.360,-
Poplatky účastníků ornitologických kurzů na Orlickém Záhoří: 83.980,-
VVT – ubytování účastníků: 3 360,-
Příjmy pobočky celkem: 145.944,- Kč

Výdaje v roce 2023

Tisk sborníku Panurus: 24.024,-
Webhosting: 2.178,-
Poštovné, kancelářské potřeby, nákup známek: 1.834,-
Občerstvení brigáda: 1.736,-
Pronájem přívěsu na Orlickém Záhoří (+ dopl. za rok 2022, STK):
11.400,-
Ubytování na kurzu na Orlickém Záhoří: 41.984,-
Lektorování na kurzu na Orlickém Záhoří (za roky 2022-23): 30.880,-
Nákup sítí na kurz na Orlickém Záhoří: 7.705,-
VVT ubytování účastníků: 7.412,-
Daňové přiznání: 5.000,-
Výdaje pobočky celkem: 134.153,-Kč

Hospodářský výsledek za rok 2023: + 11.791,-
Stav na účtu k 31.12.2023: 440.696,94,-
Stav pokladny k 31.12.2023: 22.934,-
Celkem stav financí k 31.12.2023: 463.630,94 Kč

Dárci v roce 2023:

Hagara Jan – 2.900,- Havlová Tereza - 500,- Křivský Jan - 400,-
Kubová Jana – 200,- Škornička Bohuslav - 200,- Rohlena Jiří – 100,-
Svěcený Jan – 100,-
Všem dárcům děkujeme!

Počet členů pobočky k 21. 1. 2024 je **434 členů**

Několik slov k vyúčtování za rok 2023

I letos jsme rok zakončili s kladným hospodářským výsledkem. Díky novému a přehlednějšímu systému ze strany ČSO funguje vyplácení podílu za členské příspěvky na výbornou. Vyplácení se provádí zpětně, tedy v roce 2023 jsme dostali příspěvek za rok předchozí (2022). Největší položkou ve výnosech tradičně přinesly akce na Orlickém Záhoří, kde v průběhu roku probíhají Kurzy praktické ornitologie. Tyto akce samozřejmě sebou nesou i značné výdaje a tak zároveň tvoří i největší položku ve výdajích. Lidově se dá říci, že je to šul nul. Další výraznou položkou v rozpočtu je pobočkový časopis Panurus. Na jeho výtisk sice dostává pobočka částečný grant od Pardubického kraje, ale

jelikož jeho prodej spíše stagnuje a prodej tiskovin celkově zažil menší pokles oproti loňským rokům, vznikl zde záporný výsledek. Tím bych chtěl poprosit a apelovat na ty členy, kteří s nákupem stále váhají, aby tak v budoucnu učinili, abychom naši vlajkovou loď nepotápěli. I v roce 2023 proběhla akce VVT, kde bylo účastníkům hrazeno částečně ubytování (1 noc platil účastník a 1 noc pobočka). O žádný členský grant nebylo v tomto roce zažádáno. Stále je však o ně možno zažádat, a to jednoduchým způsobem – postačí volně formulovaná a odůvodněná žádost, zasláná na e-mailovou adresu pobočky.

Členské příspěvky

Členové pobočky, kteří jsou zároveň členy ČSO (naprostá většina členů) platí členský příspěvek přímo ČSO, podle pokynů uvedených na webových stránkách ČSO. U těchto členů je nezbytné, aby si ve svém členském profilu na stránkách ČSO zkontrolovali, zda mají nastavenou naši pobočku. U těch, kteří byli členy ČSO do konce roku 2022, by mělo toto být nastaveno automaticky, přesto prosíme o zkontrolování a v případě, že členství v pobočce nebude nastaveno, učiňte tak. Noví členové (od r. 2023) si tak musí pobočku ve svém členském profilu nastavit sami. Pro letošní rok ještě stále platí, že nečlenové ČSO platí roční příspěvek ve výši 100,- Kč přímo pobočce, a to ideálně na její bankovní účet č. 2501022899/2010, kde ve zprávě příjemci uveďte své jméno a účel platby (např. Karel Novák – příspěvek 2023). Příspěvek je možno uhradit i v hotovosti na členské schůzi. Od příštího roku (2025) bude muset být každý člen pobočky, dle stanov ČSO, zároveň i jejím členem.

Prodej literatury

Na členské schůzi bude možno zakoupit nový Panurus 32/2023 jehož cena je opět stanovena na 100 Kč. Zároveň budete moci zakoupit i starší ročníky včetně ostatních tiskovin. Uvedená literatura se dá zakoupit nejen na schůzi pobočky, ale např. i na akcích v Ptačím parku Josefovské louky nebo přímo na správě parku v Josefově po předchozí telefonické dohodě se správcem parku Břeňkem Michálkem (tel. 734 226 037) a také ve Východočeském muzeu na pardubickém zámku (Libor Praus, praus@vcm.cz, 605 522 692). Další možností je objednávka zasláná na e-mailovou adresu pobočky podle pokynů uvedených na pobočkových webových stránkách, popř. telefonicky u hospodáře pobočky (Michal Staněk, 732 687 089).

Michal Staněk

VÝROČÍ ČLENŮ 2024

50 let

Bednářová Tereza, Hataš Zdeněk, Holmanová Markéta, Hošková Lucie, Kaválek Petr, Pleva Radek, Sládek Tomáš, Součková Petra, Šafránek Pavel, Vanýsková Kateřina, Vermouzek Zdeněk

55 let

Hulíková Šárka, Chaloupek Roman, Jahoda Hofmannová Daniela, Jirásko Petr, Klejch Václav, Kopecká Eliška, Valer Petr, Valerová Iva

60 let

Černá Marcela, Jindra Martin, Kubíková Ivana, Martinec Jaroslav, Motyčka Rostislav, Rovnerová Alena, Tašner Petr, Tláskal Ivan, Tučková Jitka

65 let

Hedvičák Jaroslav, Hrubá Věra, Kverek Pavel, Máslová Irena, Pravcová Jana, Prouzová Zuzana, Stará Hana, Tesařová Marie, Tuček Jan, Tyller Milan, Vránová Světlana, Waldhauser Radko

70 let

Bělka Tomáš, Branda Jaroslav, Dusík Miroslav, Nováková Alena

75 let

Janků Jiří, Urbánek Lubor, Zieris Vladimír, Kamenický Jiří

80 let

Bejček Karel, Pešek Jindřich

85 let

Hrdoušek Václav, Mikulášková Dagmar

90 let

Macnar Jindřich

Všem srdečně blahopřejeme!

Michal Staněk

VZPOMÍNKA NA LÁĎU JASSA

Ve druhé polovině ledna jsem obdržel smutnou zprávu, že dne 18. 1. 2024 zemřel ve věku nedožitých 67 let kamarád a kolega ornitolog Ladislav Jasso (nar. 20. 2. 1957). Vystudoval pedagogickou fakultu v Hradci Králové a poté učil na základních školách, nejprve v Libštátu a následně v Semilech. Vyučoval biologii a tělesnou výchovu. Po odchodu do předčasného důchodu se již naplno věnoval svému hlavnímu koníčku – ornitologii. Byl dlouholetým členem České společnosti ornitologické a její východočeské pobočky.

Bydlel sám v rodinném domku v obci Proseč nedaleko Semil, odkud vyrážel na své výpravy za ptactvem především do Krkonoš, na Jičínsko, ale i na jiná místa v republice i v zahraničí. Především o ptactvu Krkonoš, zejména o jejich tahu přes tyto hory, publikoval své příspěvky v ornitologickém tisku – Prunelle, Panuru a v Sylvii. Veliký díl terénní práce odvedl především na mapování hnízdního rozšíření ptáků Krkonoš a rovněž na mapování hnízdního rozšíření ptáků České republiky. Kromě ornitologie bylo jeho velikou vášní cestování. Navštívil celkem 55 zemí na čtyřech kontinentech a jeho poslední cestou byl zájezd do Jihoafrické republiky na jaře roku 2023.

Přestože jsme s Láďou byli téměř stejně staří a oba jsme se věnovali ornitologii od mládí, tak osobně jsme se setkali až poměrně pozdě, někdy v prvním desetiletí tohoto tisíciletí. Od té doby jsme spolu uskutečnili řadu výprav za ptactvem po České republice i do zahraničí. Poslední společnou výpravou byl pobyt na jižní Moravě na jaře v roce 2023. Při této výpravě mě již bylo jasné, že Láďa není v dobrém zdravotním stavu, což bylo nejvíc znát na jeho fyzické kondici. Mé obavy o jeho zdraví se potvrdily po necelém roce tím nejhorším způsobem.

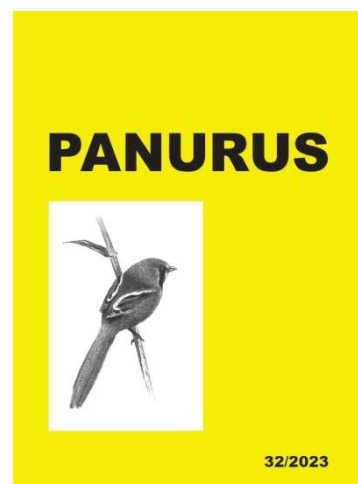
Při našich výpravách jsem oceňoval Láďovy bohaté praktické i teoretické znalosti. Nejvíce jsem obdivoval jeho znamenitý sluch a znalost hlasových projevů ptáků. Jako každý člověk měl však i své stinnější stránky. Všichni, kteří Láďu blíže poznali, určitě potvrdí, že se jednalo o člověka poměrně svérázného, který měl své zvyky a názory, které nerad měnil. Jak se říká - Láďa byl prostě svůj. Snad právě proto zůstane navždy ve vzpomínkách nás, kteří jsme s ním strávili hodně času a měli možnost jej dobře poznat.

Jaroslav Vaněk

PANURUS

Východočeská pobočka České společnosti ornitologické
a Východočeské muzeum v Pardubicích vydaly s podporou

Pardubického kraje 32. číslo ornitologického časopisu Panurus. Nové číslo obsahuje sedm odborných příspěvků o výskytu a biologii ptáků převážně ve východočeském regionu. Například v něm najdete články o změnách početnosti ptáků v opuštěných vojenských výcvikových prostorech, změnách ve složení ptačích společenstev na odstavených labských ramenech v Pardubicích, výsledcích sledování hnízdišť chocholouše obecného na Pardubicku a Královéhradecku nebo o rozšíření lesních sov v ptačí oblasti Králický Sněžník. Díky plnobarevnému tisku mohly být otištěny i cenné dokumentární avifaunistické fotografie z našeho regionu.

Čtenářská obec časopisu Panurus přesahuje hranice regionu a vydávání časopisu Panurus je jedním z hlavních bodů činnosti Východočeské pobočky České společnosti ornitologické. Proto opakujeme apel na naše členy, kteří se o ptáky aktivně zajímají, aby si nenechávali své výsledky v šuplíku! Ztráta Panuru by znamenala ztrátu velké části odborného kreditu pobočky a vlastně by i nastolila otázku smysluplnosti její existence.

Nový Panurus je možno elektronicky objednat na adrese pobočky za 100,-. V tomto případě připočtete poštovní paušál 35,- Kč a částku uhradíte na účet u Fio Banky, 2501022899/2010 a na e-mail vcpcso@centrum.cz nám sdělte, co jste si objednali, celkovou cenu objednávky a datum provedení platby. Po připsání platby na náš účet Vám časopis Panurus zašleme. Druhou možností je zakoupit si Panurus na pokladně Východočeského muzea v Pardubicích, Zámek č. 2.

Libor Praus

ORNITOLOGICKÉ AKCE V ORLICKÉM ZÁHOŘÍ

Již tradičně bude naše ornitologická stanice Orlické Záhoří pořádat úspěšný kurz praktické ornitologie, a to od 7. 6. do 11. 6. Na této akci se zaměříme na základní poznávání ptáků v přírodě, jejich biologii a na metody, jak je sledovat. Opět nás navštíví zajímaví hosté a jistě nebude nouze ani o zážitky v terénu.

Nově pořádáme akci i pro mladší zájemce o ornitologii, a to Ptačí kemp pro děti 8 – 16 let. Bude se konat od 29. 6. do 6. 7. Nahlédneme do složitých a zajímavých přírodních vztahů kolem nás, podíváme se, jak probíhá výzkum ptáků, jak a proč se ptáci kroužkují a pomůžeme

s monitoringem a ochranou chřástala polního. Budeme se učit, jak poznat ptáky podle zpěvu i vzhledu, jak pracovat s dalekohledem a nebude chybět skvělá parta zapálených ornitologů.

Luděk Petrilák

KALENDÁŘ PTAČÍCH UDÁLOSTÍ NA VÝCHODĚ ČECH

JARO / LÉTO

16. 3. | Schůze VČP ČSO

Zámek Pardubice 9:00 - 13:00, pořádá VČP ČSO

21. 3. | Křest nové publikace KRNAP *Tetřívěk - poslední šance?*

*KCEV Krtek Správy KRNAP ve Vrchlabí 18:00 - 19:30, pořádá KRNAP
<https://www.krnep.cz/akce/tetrivek-posledni-sance/>*

27. 4. | Vítání ptačího zpěvu, <https://www.birdlife.cz/>

Vrchlabí 7:30 - 10:30, pořádá ČSO & KRNAP

Svitavy - Lánský rybník 9:00-12:00, pořádá ČSO & Muzeum Svítavy

Dobruška - rybník Drnov 8:00 - 11:00, pořádá A Rocha & ČSO

4. 5. | Vítání ptačího zpěvu, <https://www.birdlife.cz/>

Vrchlabí 7:30 - 10:30, pořádá ČSO & KRNAP

Ptačí park Josefovské louky 6:00 - 11:00, pořádá ČSO

Pardubice 7:00 - 11:00, pořádá ČSO & VČM

11. 5. | Vítání ptačího zpěvu, <https://www.birdlife.cz/>

Hradec Králové 8:00-12:00, pořádá ČSO & SVK HK

24. - 26. 5. | Musilkova cesta na Sibiř, <https://www.birdlife.cz/pozvanka-na-musilkovu-cestu-expedici-pro-mlade-ornitology/>

Lázně Bohdaneč, pořádá ČSO

7. - 11. 6. | Kurz praktické ornitologie, <https://ptacikurzy.cz/kurz-zahori/>

Orlické Záhoří, pořádá VČP ČSO

29. 6. - 6. 7. | Ptačí kemp Záhoří, <https://ptacikurzy.cz/kemp-zahori/>

Orlické Záhoří, pořádá VČP ČSO

PODZIM / ZIMA

28. 9. | Festival ptactva, <https://www.birdlife.cz/>
Opatovské rybníky 9:00 - 12:00, pořádá ČSO & Muzeum Svitavy
Krkonoše, pořádá ČSO & KRNAP

5. 10. | Festival ptactva, <https://www.birdlife.cz/>
Lázně Bohdaneč - rybníky 9:00 - 12:00, pořádá ČSO & VČM
Ptačí park Josefovské louky 8:00 - 12:00, pořádá ČSO

28. 10. | Loučení s ptáky
NPR Bohdanečský rybník - výlov 9:00 - 14:00, pořádá AOPK & VČP
ČSO

listopad/prosinec | Schůze VČP ČSO
Zámek Pardubice, pořádá VČP ČSO

Musílkova cesta na Sibiř

Je ti 10 - 15 let a zajímají tě ptáci?

Vydej se na dobrodružnou cestu objevování ptačí říše:

- přidej se k výzkumu neprobádané oblasti,
- pronikni do tajů ptačích hlasů,
- vychutnej si blízká setkání s ptáky,
- poznej nové kamarády!

Expedice pro mladé ornitology

24. - 26. května 2024
Expediční základna Čochtán u Lázní Bohdaneč

<https://www.birdlife.cz/pozvanka-na-musilkovu-cestu-expedici-pro-mlade-ornitology/>

Viš, kdo jsem a jak zpívám? Ne? Tak šup na kurz, tam tě to naučí!

KURZ PRAKTICKÉ ORNITOLOGIE

Orlické Záhoří 7.–11. června 2024

Připadají vám ptáci nerozlišitelní a jejich hlasy vám splývají? Chcete se je naučit poznávat a prožít hezký čas v přírodě se stejně naladěnými lidmi?

- URČOVÁNÍ PTÁKŮ V TERÉNU**
Jak se vyznat v hlasech a barvách ptáků, kde začít?
- URČOVÁNÍ STÁŘÍ A POHLAVÍ PTÁKŮ V RUCI**
Jak vypadají ptáci zblízka?
- ZÁKLADNÍ VÝZKUMNÉ METODY**
Čím můžeme přispět i my?
- KRAJINA, OCHRANA A OHROŽENÍ PTÁKŮ**
Proč někde jsou, a jinde je nenajdeme?

VÍCE O KURZU, PŘIHLÁŠKA I NÁZORY ÚČASTNÍKŮ NA [PTACIZAHORI.CZ](https://ptacizahori.cz)
KONTAKT: ptacizahori@gmail.com

Ornitologická stanice
Orlické Záhoří

A Rocha - Křesťané
v ochraně přírody, o. p. s.

Česká společnost
ornitologická

Východočeská
pobočka ČSO

Ptačí kurzy.cz

PTAČÍ KEMP ZÁHOŘÍ

Orlické Záhoří 29.6.–6.7.2024

Kemp se koná v podhorské ptačí oblasti. Čekají nás zážitky v přírodě, určování ptáků, poznávání přírody a skvělá parta.

Jaké druhy ptáků budeme hledat? Co ještě tu bude? Koukni na web.

Jediný pořádný kemp o ptácích.

Poznáš kamarády se stejným zájmem.

Vyzkoušíš si, co se dělá na ornitologické stanici.

Čekají nás blízká setkání s přírodou.

Nové zkušenosti a nové druhy ptáků.

Znáť ptáky nemusíš, ale očekáváme tvůj zájem!

Děti ve věku cca 8-16 let.

PŘIHLÁŠENÍ NA [PTACIKURZY.CZ/kempzahori](https://ptacikurzy.cz/kempzahori)

KONTAKT: ptacizahori@gmail.com

Kurz pořádají zkušení lektori a ornitologové

Ornitologická stanice
Orlické Záhoří

A Rocha - Křesťané
v ochraně přírody, o. p. s.

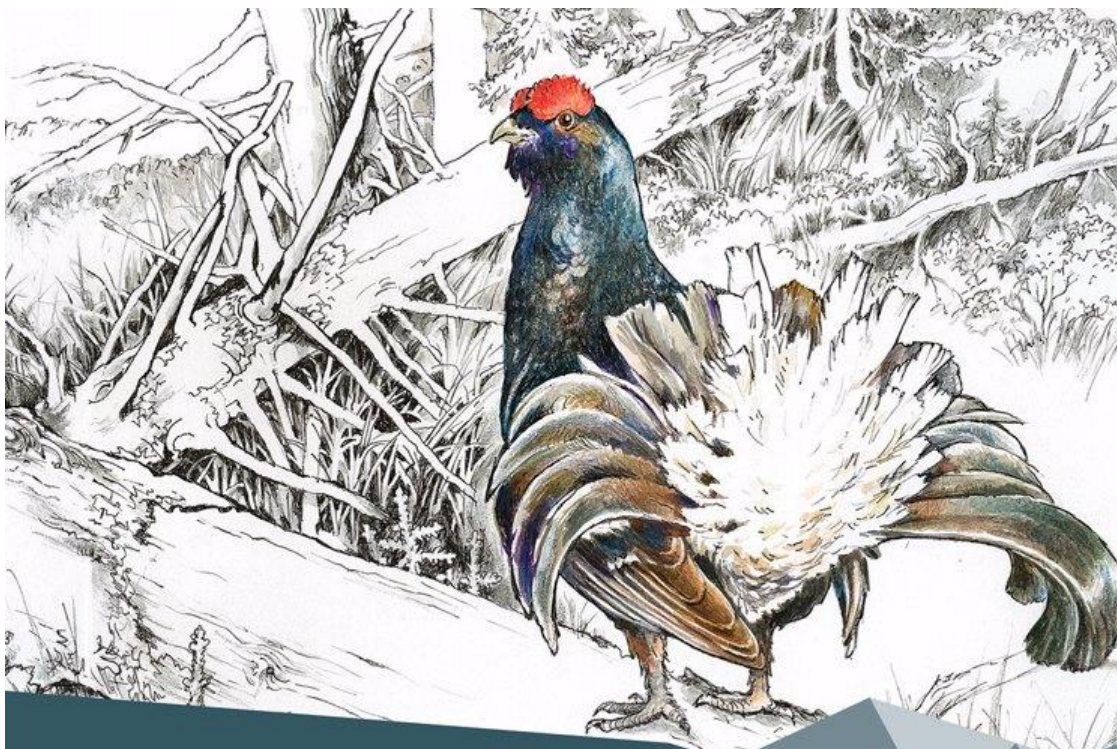
Česká společnost
ornitologická

Východočeská
pobočka ČSO

Ptačí kurzy.cz

Křest knihy

TETŘÍVEK

Poslední šance?

KCEV Krtek Správy KRNAP ve Vrchlabí
Termín: čtvrtek 21. března 2024 od 18 hodin

Křest knížky vydané Správou KRNAP, která shrnuje poslední poznatky o biologii, chování a ohrožení tetřívka obecného ve světě i v Krkonoších.

KAP – Krkonošské Automatické Pozvánky. Zaregistrujte se na <http://akce.krnep.cz/> a získávejte informace o akcích Správy KRNAP, jak chcete a kdy chcete.

Na akcích Správy KRNAP mohou být pořizovány obrazové snímky účastníků. Svou účastí udělujete souhlas s pořizováním těchto materiálů, které mohou být použity k prezentaci Správy KRNAP na webových stránkách, sociálních sítích a v propagačních materiálech. V případě nesouhlasu s pořizováním těchto materiálů s vaší osobou se, prosím, obraťte na tel. 499 456 310 nebo e-mail mluvci@krnap.cz.

www.krnep.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
OP Životní prostředí

ZPRAVODAJ – interní periodikum *Východočeské pobočky České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích* (kontakt: Zámek č. 2, 530 02 Pardubice, internet: www.vpcpsoc.cz, e-mail: vpcpsoc@centrum.cz, účet: Fio banka, č. ú. 2501022899/2010). Redaktor: Libor Praus, titulní ilustrace hrdlička zahradní *Streptopelia decaocto* © Libor Praus; sýkořice vousatá *Panurus biarmicus* © Jana Kuřová. Příspěvky zasílejte na e-mail redaktora: libor.praus@gmail.com, nebo na adresu Libor Praus, Východočeské muzeum v Pardubicích, Zámek 2, 530 02 Pardubice.

